Cena numeru 10.000 mk.

Rok VII. Wilno, Czwartek 18-go października 1923 r. № 234

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji 338, Administracji 448, Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 1 — 3 po poł. Administracja otwarta od g. 9 — 5, w niedzielę i święta od 12 — 1.

PRENUMERATA miesięcznie z odnosz. i przesyłką 200000 mk. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetr. przed tekstem 8000 mk. w tekście 10000 mk., za tekstem 3000 mk.—W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% drożej. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej № 80187.

Zarząd Wileńskiego Stowarzyszenia Karaimów w imieniu gminy karaimskiej wyraża ubolewanie rodzinie

Ś. P.

Mojżesza Duruńczy

Eksportacja zwłok na cmentarz karaimski nastąpi o godz. 10-tej rano 18 b. m. z domu gminnego na Zwierzyńcu (Grodska 6).

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Srodowe posiedzenie Sejmu.

Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu odesłano w I czytaniu do komisji ustawę o zniesieniu Ministerstwa poczt i Telegrafów.

Następnie w dyskusji nad I czytaniem ustawy o zniesieniu Ministerstwa zdrowia publicznego zabrał głos pos. Weinzieher (Koło żyd.), usiłując przekonać Izbę, że oszczędność z powodu zniesienia tego Ministerstwa będzie minimalna w porównaniu z olbrzymiemi stratami; wnosił o odrzucenie ustawy w I czyt. W odpowiedzi pos. Kozłowski (Zw. L. N.) podkreślił, iż zasadnicze sprawy sanitarne powinny być przekazane samorządom. Ministerstwo zorowia—mówił dalej—było bezczynne a wydatki jego wynosiły 65 miljardów, z czego sama centrala pochłaniała 19 proc. W głosowaniu wniosek pos. Weinziehra odrzucono 190 głos. przeciwko 156. Za wnioskiem głosowała cała lewica. Ustawy odesłano do komisji.

Podczas III czyt. ustawy w sprawie wykładnika podwyżki rat podatków gruntowego i budynkowego oraz oddzielnych dodatków przypadających za II półrocze 1923 r. przyjęto 166 głosami przeciw 152 poprawkę pos. Bogusławskiego aby dla płatnika, od którego przypada powyżej 1 miljona mk., wykładnik podwyżki wynosił 20. Przyjęto więc większe obciążenie wielkiej własności. Ustawę tę w III czyt. uchwalono.

Przed przystąpieniem do dalszej rozprawy nad oświadczeniami Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu, Marszałek oznajmił, że wpłynęły 2 wnioski w tej sprawie; I posła Thugutta: Izba wysłuchawszy wyjaśnienia Prezesa odmówiła mu zaufania--II podpisany przez posłów Kozickiego, Dubanowicza, Chocińskiego, Dębskiego i Jasińskiego przyjmuje do wiadomości oświadczenia rządu i wyraża mu zaufanie. W dyskusji nad expose wygłosił długie opozycyjne przemówienie pos. Chądzyński (N. P. R.).

Na posiedzeniu popołudniowem przemawiali reprezentanci opozycji pos. Wasyńczuk i Jan Dąbski. Przemówienie tego ostatniego trwało przeszło 2 godziny i pełne było momentów humorystycznych. Po postawieniu szeregu zarzutów poszczególnym ministrom pos. Dąbski sam rzetelnie stwierdził, że „na głupie zarzuty się nie odpowiada", co wywołało gorące oklaski na prawicy i w centrum. Omawiając politykę zagraniczną pos. Dąbski tak dalece zajął się jej tak ogólnemi sprawami, że pomieszały mu się tak „drobne" szczegóły, jak różnica między Radą Ligi Narodów a Zgromadzeniem Ligi Narodów. Przedstawiciele lewicy wielokrotnie oklaskami dawali do poznania, że czas skończyć, ale to zupełnie nie pomagało, bo sygnały nie zostały w zapale dostrzeżone.

Pos. Matakiewicz (Katol. Lud.) oświadczył, że stronnictwo jego udzieli poparcia rządowi.

Krótkie i znakomite przemówienie wygłosił premjer Witos. Położył on nacisk na zupełną bezprogramowość opozycji, stwierdzając jednocześnie zdecydowaną wolę rządu w kierunku doprowadzenia do naprawy Skarbu i sanacji stosunków w państwie. Po zamknięciu dyskusji przystąpiono do głosowania nad wnioskiem lewicy wyrażającym votum nieufności rządowi. Wniosek ten upadł; za wnioskiem padło 189 głosów, przeciwko 211. Następnie marsz. Rataj poddał pod głosowanie wniosek klubów wchodzących w skład większości. Wynik głosowania był następujący: za votum ufności 208 głosów, przeciwko 191. Rząd zatem otrzymał 17 głosów większości. Rezultat głosowania przyjęła prawica i centrum długotrwałemi oklaskami.

Przy uzasadnianiu wniosków nagłych w sprawie wybuchu w Cytadeli przemawiali pos. Niedziałkowski i Stroński. Nagłość wszystkich wniosków zgłoszonych w tej sprawie uchwalono zarówno ze strony prawicy jak lewicy jednogłośnie.

Pryłucki komunistą.

Jak się dowiadujemy pos. Noach Pryłucki przyłączył się do stronnictwa komunistycznego w Sejmie.

Rozruchy w Niemczech.

BERLIN, 17.X. (A. W.) W całych Niemczech dochodzi do rozruchów na tle głodowem. W Berlinie rabunki sklepów żywnościowych są na porządku dziennym. Dopuszczają się ich bandy bezrobotnych, które pod naciskiem policji przenoszą się z jednej dzielnicy do drugiej. Ofiarą band stała się przedewszystkiem północna część miasta, gdzie przyszła do kilkakrotnych starć z oddziałami policji. W Schönberg oddział żołnierzy musiał się uciec do bagnetów aby oczyścić ulicę. Podobne zajścia miały miejsce w Wiesenstadt i Neuköln, gdzie splondrowano sklepy piekarskie, rabując całe zapasy nagromadzonego pieczywa. W Zachodnich Niemczech również notowane są takie wypadki w wielkiej liczbie. W Oberbilg i Altstadt właściciele sklepów wraz z personelem musili staczać formalne walki z nacierającym tłumem, zanim go nie rozpędziły oddziały francuskiej kawalerji i piechoty. Straty poniesione z powodu rabunku ustalono w jednem tylko Gelsenkirchen na sumę 50 biljonów. Te same wiadomości nadchodzą z Frankfurtu nad Menem i Erfurtu.

BERLIN, 17.X. (A. W.) We wtorkowych demonstracjach głodowych w Berlinie brali udział nietylko komuniści, ale i żywioły nacjonalistyczne i antysemickie. Tłum demonstrował przed ratuszem śpiewając pieśni rewolucyjne. Celem przywrócenia porządku policja musiała użyć broni palnej. Wiele osób raniono. Po g. 1 po południu tłum udał się przed giełdę i usiłował zdemolować budynek przyczem pobito kilku giełdziarzy. Rozpędzeni przez policję demonstranci udali się do ogrodu przed zamkiem cesarskim, gdzie urządzili burzliwe zgromadzenie.

BERLIN, 17.X. (A. W.) Zapowiedziany przez komunistów kongres rad związków zawodowych w Hannowerze został zabroniony. Policja aresztowała przeszło 100 komunistów. Przy rewizji zawarto mnóstwo pism, między innemi plany mobilizacyjne.

BERLIN, 17.X. (A. W.) Donoszą tu z Monnheimu że doszło tu do zaburzeń ulicznych w czasie których przypuszczono szturm do Ratusza. Inne grupy rozpoczęły tymczasem plendrowanie sklepów. Porządek przywróciła załoga francuska.

DREZNO, 16.X. (Pat). Rząd saski ogłosił protest przeciwko tworzeniu setek proletarjackich. Komitet organizacyjny „setek" pomimo protestu rządu nawołuje do masowego wstępowania do setek.

BERLIN, 17.X. (A. W.) Kongres komunistyczny rad dla Saksonji i Turyngji w Weimárze ogłosił rezolucję o konieczności mobilizacji robotników.

BERLIN, 17.X. (Pat). Według ostatnich wiadomości w czasie wczorajszych rozruchów 5 demonstrantów było rannych. Normalny ruch można było przywrócić dopiero popołudniu.

WEJMAR, 17.X. (Pat) Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu turyngijskiego wybrano nowy rząd komunistyczno socjalistyczny. Prezydentem został dotychczasowy minister gospodarki społecznej komunista Froelich, obejmujący ednocześnie tekę nowoutworzonego ministerstwa spraw zagranicznych, ministrem gospodarki społecznej został komunista Tennen, ministrem sprawiedliwości komunista Korsch. Reszta tek znalazła się w rękach socjalistów. Lista nowego gabinetu została przyjęta w imiennem głosowaniu przez Sejm.

Związek prusko-bałtycki przeciw Polsce.

WARSZAWA, 17.X. „Rzeczpospolita" podaje następujący sensacyjny telegram swego koresponpenta berlińskiego.

Jak wielkie niebezpieczeństwo, mimo urzędowych zaprzeczeń Rządu Niemieckiego, grozi Polsce ze strony niemieckich żywiołów nacjonalistycznych dowodzi w sposób jaskrawy interpelacja komunistów wniesiona w Landtagu pruskim i, rzecz znamienna, przez pisma berlińskie przemilczana, a zatem obecnie, wobec zawieszenia pism komunistycznych, wogóle szerzej nieznana.

Interpelacja ta oświadcza, iż w lecie r. b. został utworzony w wielkim stylu związek junkrów bałtyckich pod nazwą „Związek Bałtów", który obejmuje wszelkie wojskowe i polityczne organizacje Niemców na Łotwie, w Estonji, w Polsce i w Prusiech Wschodnich.

Cele tego związku są:

1) zorganizowanie Niemców w wymienionych państwach w jedną niemiecką Landwehrę, któraby się rozpadała w karnie zorganizowane związki wojskowe w poszczególnych państwach, 2) stworzenie organizacji przeciwko istniejącym rządom w danych państwach, 3) służba wywiadowcza o stosunkach w armjach państw sąsiednich, 4) pomoc materjalna dla Niemców uciskanych w tych państwach, 5) przygotowanie polityków dla przyszłego państwa bałtyckiego.

Prezydjum związku tego, które znajduje się w Królewcu, składa się z 13-u członków: sześciu z Estonji, Łotwy i Litwy, trzech z Polski, dwóch z Prus Wschodnich, jeden z Państw Bałkańskich i jeden z państw Europy Południowej. Statuty tego związku są podpisane przez bałtyckiego barona Manteufla. W poufnym komunikacie tego związku oświadczono, iż Rząd Rzeszy przyznał mu większą kwotę pieniężną na zwołanie konferencji.

Interpelacja zwraca się do Rządu Pruskiego z zapytaniem, czy mu coś wiadomo o wynikach dotychczasowej działalności Związku Bałtyckiego i co zamierza uczynić przeciwko utworzeniu bałtyckiej obrony krajowej (Landwehr).

Litwa zaciąga pożyczkę zagraniczną.

KOWNO, 16.X. (Pat.) Litwa zamierza zaciągnąć pożyczkę w Anglji w wysokości 50 miljonów litów. Pożyczka ma być podzielona pomiędzy banki litewskie wchodzące w skład konsorcjum, utworzonego specjalnie w powyższym celu. Pożyczka będzie zużyta na podniesienie ekonomiczne i odbudowę kraju. Oprocentowanie będzie wynosiło od 8—10% rocznie.

Polska wytrzyma.

Cały kraj został wstrząśnięty hukiem wybuchu w prochowni na cytadeli warszawskiej. Potworność tragedji osobistej ofiar i ich rodzin została jednak w świadomości ogółu zaćmiona grozą bezwzględności ataku, koncentrycznego na Polskę, jaki wrogowie państwa prowadzą od paru tygodni, w środkach nie przebierając.

Po kampanji finansowej, skierowanej przeciwko skarbowi państwa, po wyuzdanej kampanji prasowej i wiecowej, posuniętej aż do podmowy do podpalenia zbiorów, po zapowiedziach i próbach wywołania strajku urzędników, po niby to dzikim wybuchu, bezmyślnego z puuktu widzenia interesów robotnika strajku górnośląskiego, po rozkołysaniu sztucznie udawanych namiętności politycznych przeciwko rządowi następuje już wyraźny zamach dynamitowy, wymierzony przeciwko sile zbrojnej narodu. Wszystkie te zjawiska stanowią jednolity front walki, walki na śmierć i życie przeciwko państwu, podjętej ostatnio ze wzmożoną energją przez skojarzone międzynarodowe potęgi: żydowsko masońską i komunistyczną.

Dlaczego teraz właśnie ta wściekłość natarcia, dlaczego nawet Polacy w tej haniebnej służbie tracą już miarę prostej nawet przyzwoitości?

Przyczyna jest jasna oto przed narodem polskim po raz pierwszy od lat pięciu otwiera się realna, rzeczywista możność przezwyciężenia kryzysu powojennego uzdrowienia finansów, zakończenia okresu prób i eksperymentów, ukrócenia anarchji; po raz pierwszy na czele życia państwowego stanął rząd narodowo niezależny, w którym niema ani jednego człowieka, zależnego od żydów czy masonów, oparty o większość, której głosy obcych i wrogich narodowi polskiemu posłów nie są potrzebne. Ta chwila wyzwolenia z pod wpływów organizacji tajnej, zarysowująca się nad Polską zorza pomyślnego rozwoju narodowego życia — zmusza potęgi lewicowo-żydowskie do wydania nam rozstrzygającej bitwy. Teren jej i moment zostały przez nieprzyjaciela trafnie obrane: dziś, albo nigdy — musiał sobie powiedzieć każdy, kto wie, że dla niego w Polsce, przez naród polski rządzonej, wszelkie szanse dalszego brojenia muszą się zamknąć raz na zawsze. A teraz właśnie, kiedy przeprowadzenie pełnomocnictw niezbędnych rządowi dla naprawy skarbu i dla stanowczego unieszkodliwienia komunistów, kiedy przeprowadzenie budżetu, wykluczającego dalszy druk marek, kiedy uzyskanie pożyczki zagranicznej, kiedy najważniejsze i najdrażliwsze sprawy państwowe wymagają możliwego spokoju i ładu w kraju—teraz właśnie atak ostry jest dla rządu najdotkliwszy, i stąd nadzieja, że — anuż, może ten rząd się zlęknie, może społeczeństwu nerwów i cierpliwości zbraknie, może jednak atak się uda.

Ale—te nadzieje zawiodą, bo zawieść muszą. Bitwa się rozpoczęła i cały naród coraz wyraźniej i jaśniej przyjmuje postawę wojennego pogotowia moralnego, w którem nikt o zwycięstwie nie wątpi, wszelką podmowę do niekarności uważa każdy za zdradę, wszelkie alarmy i plotkowania lekkomyślne o rządzie i polityce spotkają się z pogardą i przeciwdziałaniem.

Im położenie staje się cięższem, im buta i bezczelność żydowska stają się wstrętniejsze, im dotkliwsze są skutki kryzysu finansowo-gospodarczego dla całego społeczeństwa, tem więcej potrzeba spokoju i karności. Walkę narodu prowadzi rząd, który ma zaufanie większości polskiej. Jego rzeczą jest rządzić i rozkazywać, naszą rzeczą jest słuchać i rozkazy wykonać, a zwycięstwo przyjdzie prędzej aniżeli sądzimy. Jest to już atak ostatni — Polska go przetrwa.

X. Dr. Kazimierz Lutosławski.
poseł mazowiecko-podlaski.

Po wybuchu w Cytadeli.

Interpelacje w sprawie wybuchu.

WARSZAWA, 17.X. (A. W.) We wtorek wniesione zostały do Sejmu interpelacje w sprawie eksplozji fortu w Cytadeli. Jedną wniosły stronnictwa większości które zapytują premjera Witosa i Min. Głąbińskiego czy byliby skłonni przedłożyć Sejmowi wyniki śledztwa w tej sprawie. Drugą interpelację zgłosiły stronnictwa lewicy, które krytykują odezwę rządu wydaną do obywateli po wybuchu w Cytadeli. Postanowiono dokonać wyboru Komisji złożonej z 7 członków dla zbadania przyczyn wybuchu. Dyskusja wyznaczona została na środę.

Kondolencje

WARSZAWA, 16.X. (Pat.) Z powodu katastrofalnego wybuchu złożyli kondolencje na ręce ministra spraw zagranicznych posłowie Wielkiej Brytanji, Finlandji i charge d'affaires Japonji i Łotwy.

GDAŃSK, 16 X. (Pat.) Na ręce komisarza Plucińskiego złożył kondolencje z powodu wybuchu w cytadeli prezydent rady Portu pułk. Reynier.

Aresztowania komunistów.

POZNAŃ, 16.X. (Pat.) Tutejsza policja aresztowała 20 komunistów.

Gdzie szukać winowajców wybuchu w Cytadeli?

Kto oddawał tajemnice państwa szpiegom? — Bombiści pod kluczem.

Pisma lewicowe wystąpiły z gwałtownym atakiem przeciw rządowi z powodu odezwy o wybuchu w Cytadeli. „Robotnik" w art. p. t. „Chjena Piast na beczce prochu" pisze:

„ten sam p. Kiernik do dziś dnia nie wykrył sprawców zamachów bombowych, do dziś dnia nie odszukał organizacji faszystowskich..."

„Gazeta Poranna" na podstawie źródłowych wiadomości odpowiada na prowokacyjny artykuł „Robotnika" w ten sposób:

„Panowie z „Robotnika"! Ostrożnie—bo—**bombiści są już—pod kluczem** i są to nie faszyści a lewicowcy, którym Wy ułatwiliście dostęp do prochu i bomb.

Wasz rząd lewicowy, wasi ludzie z defenzyw jawnych i tajnych mieli dużo czasu na wykrycie „organizacji faszystowskich" i nie znaleźli ich. Skąd więc żądanie by p. Kiernik wykrywał faszystów?

Wara wam też od „beczki z prochem" bo **może być udowodnione, że wyście to dopuszczali do beczek z prochem zdrajców Polski, oddawaliście tajemnice państwowe — szpiegom.**

Życie ekonomiczne.

GIEŁDA.

Wilno, dnia 17 października 1923 r.

Ruble łotewskie 3.600 — 3.800 — 3.500.

Złote ruble 567.500.

WARSZAWA. 17 X. (Pat.) Dolary 990.000, sprzedaż 987.000, kupno 965.000, Berlin 0,000175, sprzedaż i kupno ditto, Gdańsk ditto, Londyn 4.510 000 — 4.375.000, sprzedaż 4.420.000, kupno 4.330.000, Paryż 60.940—60 300, sprzedaż 60.900, kupno 59.700.

ZURICH. 16.X. (Pat.) Na Warszawę 0.0006.

Wzrost kosztów utrzymania.

WARSZAWA. 17.X. (A. W.) W pierwszej połowie b. m. koszta utrzymania w Poznaniu wzrosły o 91,4% więcej, niż w drugiej połowie września

WARSZAWA. 17.X. (A. W.) Komisja do badania wzrostu kosztów utrzymania ustaliła, że koszta te wzrosły w Warszawie w ciągu pierwszej połowy b. m. o 83,25%. Na przyszłość Komisja w pracach swych będzie się ściśle przetrzymywała okresów kalendarzowych, t. j. od 1 do 15 i od 15 do 30 każdego miesiąca.

Sytuacja walutowa w Gdańsku.

GDAŃSK. 17.X. (A. W.) Sprawa czeków złotych w Gdańsku, które stały się powszechnie używanym środkiem płatniczym, zdaje się wkraczać na niebezpieczne tory, a to ze względu na wzrastającą ilość towarzystw przystępujących do wydania swoich pieniędzy. Wobec tego, iż jest to akcja prywatna, niema odpowiedniego ustawodawstwa regulującego obieg czeków złotych. Nowy pieniądz zdobył sobie zaufanie, ponieważ uwolnił ludność od spadającej marki niemieckiej. Ten stan rzeczy wyzyskują spekulanci. Niebawem do wydawania swoich czeków niekontrolowanych przystąpi szereg towarzystw, w wyniku czego należy oczekiwać zdyskredytowania całej akcji czeków złotych.

GDAŃSK. 17.X. (A.W.) Od dwuch tygodni daje się tu zauważyć wielki brak marek polskich. W poniedziałek był znaczny popyt na walutę polską, we wtorek wcale dostać jej nie było można. Prasa niemiecka domagała się kilkakrotnie interwencji polskiej kasy rządowej, która jednak w Gdańsku niema funkcji banku emisyjnego.

Reforma walutowa na Węgrzech.

BUDAPESZT. 17.X. (A. W.) Plany stworzenia nowego węgierskiego Banku Emisyjnego, mają być niebawem urzeczywistnione. Według doniesień prasy węgierskiej, kapitał zakładowy ma być dostarczony częściowo z zagranicznej, częściowo z wewnętrznej pożyczki. Bank ten emitować będzie noty, które będą pokrywane walutami, dewizami i kruszcami szlachetnemi. Równocześnie rozpoczęta będzie akcja w kierunku stabilizowania kursu korony węgierskiej zagranicą. Wysokość kapitału zakładowego jeszcze nie jest ustalona. Rzeczoznawcy zagraniczni obliczają ten kapitał na 70 miljonów koron złotych, zaś prezes Banku Państwa Popowic, sądzi, iż wystarczy 30—40 miljonów koron złotych. Nowy bank emisyjny będzie zupełnie niezależny od państwa i nie będzie udzielał skarbowi państwa żadnych pożyczek.

Sejm i Rząd.

Ratyfikacja umów polsko-tureckich.

WARSZAWA, 16.X. (Pat). Rada Ministrów na posiedzeniu wczorajszem uchwaliła wniosek ministra spraw zagranicznych, aby przedłożyć sejmowi do ratyfikacji umowy polsko tureckie, mianowicie traktat wieczystej przyjaźni, konwencję handlową i konwencję osiedleń.

Kary za zwłokę w płaceniu podatków.

WARSZAWA, 16.X. (Pat). Ministerstwo skarbu przedłożyło Sejmowi nowelę do ustawy o karach za zwłokę w płaceniu podatków. Nowela podwyższa kary z 10 na 150 proc.

Ochrona lokatorów.

WARSZAWA, 17.X. (A.W.). We wtorek Komisja Prawnicza Sejmu podczas obrad nad ustawą o ochronie lokatorów przyjęła wniosek Chrześcijańskiej Demokracji, głoszący, że mieszkania do 4 pokoi wyjęte będą z pod zasady wolnych umów, która rozciągać się będzie na mieszkania o większej ilości pokoi.

WARSZAWA, 17.X. (A.W.). Komisja Prawnicza Sejmu obradowała nad ustawą o ochronie lokatorów. Ustalono 4 następujące punkty, uprawniające do wypowiedzenia mieszkania: zaleganie w opłaceniu dwuch następujących po sobie rat komornego, zakłócenie porządku domowego, odnajęcie mieszkania po nazbyt wygórowanej cenie, odstąpienie mieszkania w całości bez zgody gospodarza.

Z Komisji Oświatowej.

WARSZAWA, 16.X. (Pat). Komisja oświatowa obradowała nad sprawozdaniem podkomisji oświatowo-budżetowej, w sprawie wniosków, dotyczących upaństwowienia prywatnych szkół średnich i ogólnokształcących. Uchwalona została rezolucja, która wzywa rząd, aby przy upaństwowianiu kierował się zasadami, iż Państwo zakłada i subwencjonuje tylko szkoły, gdzie interesy państwa na to pozwalają. W myśl tych samych zasad tworzy sieć szkół żeńskich. Przy upaństwawianiu szkół utrzymywanych dotychczas przez ciała samorządowe i społeczne, rząd ma prawo domagać się jednorazowych świadczeń na przejmowanie lub zakładanie szkoły oraz stałych na rzecz zakładu. Gdy rząd ma przejąć nową szkołę na etat, musi być złożony dowód, że szkoła jest potrzebna i żywotna.

Dzień polityczny.

O porozumienie angielsko-amerykańskie.

Jak donosi Biuro Reutera Lloyd George wygłosił w Stanach Zjednoczonych wielką mową polityczną oświadczając, że Stany Zjednoczone i Wielka Brytanja muszą zawrzeć sojusz który ochroni świat od niebezpieczeństwa wojny. Sojusz ten bynajmniej nie potrzebuje być ujęty w jakąś uroczystą formę, przeciwnie. Wystarczy uzgodnienie polityki 2 wielkich mocarstw anglosaskich, które dążyć będą do zapewnienia światu pokoju. Podobne oświadczenie złożył Lloyd George korespondentowi Exchange Telegraph dodając, że Anglja i Ameryka są jedynemi państwami których polityka i poczucie narodowe są dobitnem zaprzeczeniem militaryzmu. W chwili gdy Wielka Brytanja i Stany Zjednoczone ogłoszą uroczyście światu iż nie zcierpią więcej wojen, rozprawy zbrojne pomiędzy narodami zostaną wykreślone z historji świata.

LONDYN. 17. X. (A. W.) Prezydent Coolidge na zapytanie jakie jest stanowisko rządu amerykańskiego wobec propozycji Lloyd George'a co do zawarcia sojuszu pokojowego między Stanami Zjednoczonemi a Anglją odpowiedział, że rząd Stanów Zjednoczonych z całą gotowością pójdzie na rękę propozycji angielskiej, byleby tylko wyszła ona od oficjalnych kół Wielkiej Brytanji.

Podróż prez. Massaryka.

Dn. 16 b. m. przybył do Paryża Massaryk. Na dworcu powitali go Millerand, przewodniczący obu Izb, premjer oraz członkowie rządu. W południe Massaryk złożył wieniec na grobie nieznanego żołnierza. Przed bramą tryumfalną przywitali go Foch oraz gubernator Paryża. W ratuszu powitali go prezes rady miejskiej oraz prefekt departamentu Sekwany przemówieniami. Massaryk odpowiedział między innemi, że Francja zawsze zachowała wolność i niepodległość. Być może dlatego, mówił Massaryk, nietylko my ale wszyscy Słowianie zwracają oczy w stronę Paryża z tak wielką miłością i szacunkiem.

Dzienniki witają gorąco Massaryka i Benesza. Sympatje prasy kierują się także ku Polsce, Rumunji i Jugosławji. Większość dzienników wyraża życzenie by Polska przystąpiła do Małej Ententy. „Echo de Paris" pisze, że tak Czechosłowacja jak i Polska, Rumunja i Jugosławja nie zajęły jeszcze należnego miejsca, trzeba jednak pozostawić tym narodom czas do rozwoju.

Z Paryża Benesz uda się do Londynu.

Sprawa Jaworzyny w Międzynarodowym Trybunale Sprawiedliwości.

PRAGA. 17. X. (Pat) Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości będzie rozpatrywał dnia 13 listopada sprawę Jaworzyny w celu dania opinji. Rada Ligi zajmie się rozstrzygnięciem tej sprawy na grudniowej swej sesji.

Sprawa armji w Sejmie.

(Rozmowa z brygadjerem posłem Mączyńskim, prezesem komisji wojskowej).

Przed kilkunastu dniami stronnictwa lewicowe zaatakowały rząd na terenie sejmowym, oraz w prasie, poruszając sprawę armji. Doszło do przykrej sceny na sejmowej komisji wojskowej. Skończyło się jak zwykle, zupełną kompromitacją lewicy. Minister spraw wojskowych, gen. Szeptycki, wykazał zupełną bezpodstawność zarzutów, mało tego, wykazał całą szkodliwość dla państwa rozsiewanych fałszywych wieści i plotek. Interpelanci przyczynili się tylko do wyjaśnienia, że obecnie w armji przeprowadzana jest intensywna praca, zmierzająca do jaknajlepszej organizacji i sprawności wojska.

Wobec tego jednak, że stale sprawy armji są poruszane w prasie i budzą zupełnie naturalne zainteresowanie, zwróciliśmy się do posła Czesława Mączyńskiego, przewodniczącego sejmowej komisji wojskowej, jako osoby dobrze zorjentowanej i kompetentnej z prośbą o udzielenie nam pewnych wyjaśnień.

— Najchętniej będę służył panu informacjami — rozpoczął brygadjer Mączyński — ma się rozumieć tylko w tym zakresie, który mogę ujawnić bez szkody dla państwa.

Chce pan wiedzieć o pracach przeprowadzanych obecnie przez komisje wojskowe; rozpoczęliśmy je wcześnie. Już 2 go października komisja się zebrała, aby załatwić cały szereg ustaw wojskowych pierwszorzędnego dla państwa znaczenia. W okresie od 2 go do 9 go października, obrady komisji wojskowej odbywały się dwa razy dziennie rano i po południu. Chcieliśmy jaknajbardziej wyzyskać czas i jaknajwięcej przygotować projektów ustaw przed zebraniem się plenum Sejmu.

— Nad jakiemi ustawami pracowała komisja?

— Przedewszystkiem kontynuowano obrady nad ustawą o powszechnej służbie wojskowej; przed ferjami jeszcze poświęcono tej ustawie przeszło dwadzieścia posiedzeń. Sprawa to pierwszorzędnego dla państwa znaczenia i zostanie możliwie prędko przedstawiona Sejmowi.

— Po ferjach w ciągu tygodnia załatwiono kilkadziesiąt dalszych artykułów, jest przeto nadzieja, że po dwu tygodniach dalszej, równie wytężonej pracy, przy całodziennych posiedzeniach, komisja załatwi ostatecznie tę najważniejszą ustawę i będzie ona mogła wejść na plenum.

— A jakie są zamierzenia na najbliższą przyszłość?

— W tekach poszczególnych referentów znajdują się ponadto takie ustawy, jak ustawa o podstawowych prawach i obowiązkach oficerów marynarki wojennej, o prawach i obowiązkach szeregowych wojska polskiego i ustawa o organizacji naczelnych władz wojskowych. Jest tendencja, aby wszystkie te projekty zostały rozpatrzone i opracowane przez komisję wojskową jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia.

Nie na tem jednakże koniec. Cały szereg posiedzeń trzeba będzie poświęcić na interpelacje, względnie wglądnięcie w rozmaite dziedziny administracji wojskowej. W wielu wypadkach wypadnie prawdopodobnie zmienić oblicze tej administracji, w wielu poprawić tok gospodarki. Pod tym względem czeka więc komisję także duża praca i sporo jej trzeba będzie poświęcić energji.

— Czy mógłbym otrzymać wyjaśnienie, co do zamierzonej jakoby redukcji armji?

— Mogę na to odpowiedzieć wyraźnie—redukcji armji niema, nie będzie i żadnych w tym kierunku idących zamierzeń nie było, ani ze strony ministerstwa spraw wojskowych, ani ze strony komisji. Jeżeli były o tem rozpuszczane jakiekolwiek wieści, to nie mają one absolutnie żadnej realnej podstawy.

— No, a zmiany personalne, o których wciąż mówi opozycja?

— Jeżeli zostały, lub będą dokonane jakieś przesunięcia pod tym względem, nigdy i względem nikogo nie było i nie będzie stosowane inne kryterjum, jak tylko fachowości. Podkreślił to zresztą gen. Szeptycki. Ani poprzednia przynależność do tej lub, innej formacji wojskowej, do takiej, lub innej armji zaborczej nie będzie odgrywała roli. Mamy na widoku i troszczymy się o armję polską i z punktu widzenia korzyści dla tej armji każdy oficer będzie oceniany.

— A inne prace komisji?

— Wybrana została osobna podkomisja lotnicza pod przewodnictwem d ra Załuski. Zajęła się ona intensywnie odpowiedniem zrekonstruowaniem dotychczasowej służby lotniczej, tak wojskowej, jak i cywilnej. Owoce niedługo będą widoczne. Broni chemicznej i gazom poświęcono jedno posiedzenie i została wytyczona linja przyszłego postępowania. Zajęto się również intensywnie sprawą przemysłu wojennego. W tym celu urządzono cały szereg wycieczek do rozmaitych fabryk, pracujących dla armji, dalsze wycieczki odbędą się wkrótce. To jest mniej więcej wszystko, co mogę panu na razie powiedzieć—zakończył naszą rozmowę obrońca Lwowa. *H. N.*

Wiadomości telegraficzne.

Likwidacja strajku na Górnym Śląsku.

KATOWICE, 17.X. (A. W.) Ruch strajkowy na Górnym Śląsku można uważać za zlikwidowany. Pociągi kursują normalnie. W przedsiębiorstwach przemysłowych powróciło do pracy 90% robotników. Reszta ma przystąpić do pracy w najbliższym czasie.

Zwiększenie wygranych loterji państwowej.

WARSZAWA, 17.X. (A. W.) Minister Skarbu upoważnił generalną Dyrekcję Loterji Państwowej do trzykrotnego podwyższenia wysokości wygranych i ceny losów. Suma wygranych wynosić będzie obecnie przeszło 100 miljardów mk., a główna wygrana opiewa na 450 miljonów. cena losu do każdej klasy kosztować ma 90 tys. marek.

Konfiskata „Kurjera Polskiego".

WARSZAWA, 17 X. (A. W.) Wtorkowy „Kurjer Polski" skonfiskowany został za artykuł p. t. „Samoobrona czy samooskarżenie". W środowym „Kurjerze Polskim" na czołowym miejscu została pomieszczona interpelacja Wyzwolenia w sprawie konfiskaty wczorajszego numeru, w którym powtórzona została treść skonfiskowanego artykułu.

Eksplozja prochu w Moskwie.

MOSKWA. 17. X. (A.W.) 12 b.m. w magazynie z bronią przy ul. Nieglinnej wydarzyła się eksplozja prochu, skutkiem czego wyleciał w powietrze cały dom i wybuchł pożar w kilku sąsiednich domach. Około 20 osób zabitych, kilkaset rannych. Wybuch wywarł w mieście wielkie wrażenie.

Mussolini żąda dyktatury.

RZYM. 16 X. (A. W.) Wznowienie obrad w parlamencie włoskim nastąpi z początkiem listopada. Mussoliny przedłoży Izbie wniosek żądający prolongowania dyktatorskich dyktatorskich pełnomocnictw dla siebie na przeciąg 6 miesięcy lub 1 roku.

Turcja dla Turków.

PARYŻ. 16.X. (A. W.) Według wiadomości z Konstantynopola rząd angorski wydał rozporządzenie zamykające wszystkie szpitale i instytucje Czerwonego Krzyża utrzymywane przez cudzoziemców. Równocześnie zabroniono cudzoziemcom lekarzom i dentystom wykonywanie zawodu w Konstantynopolu.

Teatr Polski (Lutnia)	Teatr Wielki (na Pohulance)
Dziś z powodu próby generalnej przedstawienie zawieszone.	Dziś premjera „Lizystrata" operetka Linckego.
Jutro premjera „DZIADY" A. Mickiewicza.	Jutro „DITTE"
Początek o 8 w.	Początek o 8 w.

Groźna niespodzianka dla posiadaczy dolarów.

Ministerjum skarbu Stanów Zjednoczonych niepokojone było stale napływem ogromnej ilości fałszywych dolarów, które z mistrzowską precyzją fabrykowano we wszystkich częściach świata.

Kraje wschodniej Europy, a zwłaszcza Rumunja, Węgry i Polska dostarczały największej ilości fałszywych banknotów.

Skutkiem tak szeroko rozpanoszonego oszustwa, rujnującego tysiące ludzi, amerykański sekretarz skarbu Mr. Mellon zaprojektował zmianę wszystkich banknotów.

Po rozpatrzeniu przedstawionych projektów, ministerjum skarbu zdecydowało nowy wzór dolarowych banknotów. Będą one bite na specjalnym papierze, bardzo trudnym do naśladownictwa, albowiem tajemnicę tego wyrobu posiada jedna, jedyna tylko papiernia w Ameryce. Rysunek będzie także trudniejszy do reprodukcji ze względu na bardzo komplikowane detale wykonania.

Narazie wyjdzie nowa serja banknotów 1, 3, 5, 10, 50, 100 dolarowych.

Termin ściągnięcia starych banknotów, jak zapowiada prasa amerykańska, będzie wyjątkowo krótki i trwać będzie najwyżej pół roku.

Amerykańskie ministerjum finansów tendencyjnie wprowadzi tak krótki termin do ściągnięcia swej waluty, aby jak najspieszniej położyć kres fałszowaniu swych banknotów.

Kryminaliści amerykańscy zaciekawieni są wielce napływem do kasy rządowej wycofanych z obiegu banknotów i oczekują na statystykę fałszerstw i nieuczciwości ludzkiej.

Przewidują bowiem napływ wielkich ilości falsyfikatów.

Jakie rozczarowanie i ile rozpaczy wśród oszustów wywoła mądre i humanitarne zarządzenie amerykańskiego ministra skarbu — nie trudno przewidzieć.

Zwłaszcza u nas w Polsce nastąpi dzień sądu i zgrzytania zębów, gdy strzeżone pilnie skarby okażą się autentycznemi dziełami fałszerzy.

Wiadomości bieżące.

Urzędowe.

— **W sprawie numeracji domów.** Instrukcja w sprawie numeracji domów, która poprzedzi spis ludności w powiatach Ziemi Wileńskiej i części pow. Brasławskiego, zawarta jest w rozporządzeniu p. Ministra Spraw Wewnętrznych, które przez Delegaturę ostatnio zostało rozesłane urzędom gminnym. Do rozporządzenia jako załączniki wykazy nieruchomości, które winny powypełniać zarządy gminne. Numera kolejne domów winny być uwidocznione za pomocą tabliczek, lub napisów. Przed 15 listopada zarządy gminne winny przesłać władzom spisowym wypełnione wykazy nieruchomości na podległym im terenie. Numeracja nieruchomości winna być przez zarząd gminny utrzymywana w stałej ewidencji i uzupełniana w dalszym ciągu. W miejscowościach w których numeracja już jest wprowadzona, władze pierwszej instancji od 1-go lutego 1924 r., będą mogły zarządzić zmianę systemu numeracji w celu uzgodnienia jej z resztą sporządzonej numeracji. (A. W.)

— **Reorganizacja Dyrekcji Robót Publicznych.** W najbliższym czasie ma się odbyć w Warszawie konferencja dyrektorów Okręgowych Dyrekcji Robót Publicznych, poświęcone sprawom zmiany terenów podległych Dyrekcjom, oraz projektom likwidacji niektórych Dyrekcji w związku z ogólnym programem oszczędnościowym. Jak się dowiadujemy, teren działalności Wileńskiej Dyrekcji Robót Publicznych zostanie rozszerzony na woj. Nowogródzkie. W tym celu zostały poczynione przygotowania w związku z reorganizacją jaka nastąpi w swoim czasie. (A. W.)

— **Przygotowania do spisu ludności.** Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządziło przeprowadzenie spisu ludności w powiatach: wileńsko-trockim, oszmiańskim, święciańskim, wołożyńskim i częściach gmin przyłączonych z pasa neutralnego do powiatu brasławskiego. Jest to teren t. zw. Litwy Środkowej. Spis ma być dokonany w dniu 31 grudnia r. b. W tym celu zarządzona została numeracja nieruchomości i osiadli na całym wymienionym obszarze, a tam gdzie była prowadzona (Wilno, miasteczka) winna być skontrolowana.

Drugim zarządzeniem w tym kierunku jest utworzenie przy starostwach specjalnych referatów spisowych. Referaty takie już powstały i podlegać będą wydziałowi statystycznemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. W czasie najbliższym przybędą do Wilna instruktorzy spisowi i zorganizowane zostaną przy ich pomocy kadry spisywaczy.

Z uniwersytetu.

— Wykład inauguracyjny doc. etnologji Cezarji Ehrenkreutzowej p. t. „Materjał i przedmiot etnologji" odbędzie się w piątek dn. 19 października b. r. o g. 7 wiecz. w Auli Kolumnowej.

Z życia stowarzyszeń.

— **Pani Prezydentowa Wojciechowska w Kole Polek.** Koło Polek podejmowało w poniedziałek o g. 4-tej panią Prezydentową Wojciechowską w swoim lokalu (Ostrobramska 5) Wschody i sala przybrane zielenią, a na jej tle grupy młodzieży witającej hymnem narodowym żonę Najwyższego Dostojnika Państwa — miłe robiły wrażenie. Prezeska Koła pani Łokuciewska przyjmowała panią Prezydentową w otoczeniu członkiń i w krótkiem przemówieniu streściła cel i działalność Koła, jako placówki kulturalno-oświatowej na Kresach. Pani Prezydentowa Wojciechowska żywo się zainteresowała powyższą instytucją, zwiedzając mimo krótkości czasu jej internaty, szkołę zawodową i inne na miejscu będące warsztaty pracy. A jest tego niemało. Obok szkoły zawodowej kroju i szycia, pracownia bielizny i sukien oraz szkoła trykotarska. Dla uczących się tam internat i kursy dokształcające na miejscu. Nadto internat dla dziewcząt z inteligencji własnemi środkami Koła prowadzone. Więc są i będą duże braki, dopóki wszystkie Polki bez różnicy stanów nie staną się członkami tej pożytecznej ze wszech miar instytucji, która liczyć powinna swych członków nie na setki ale na tysiące, jak w całej Rzeczypospolitej.

W. Ż.

— **Związek Ludowo - Narodowy.** Sekretarz wojewódzki p. Piotr Kownacki przyjmuje interesantów codziennie od g. 2 do 3 prócz niedziel i świąt.

— **Dyrekcja T-wa Rozwój.** chcąc przyjść swym członkom z pomocą, w czynieniu zapasów na zimę, przyjmuje zapisy na kartofle, które będzie dostarczć swym członkom po wyjątkowo nizkiej cenie.

Zapisy od 9 do 1 i od 4 do 7 pnzyjmuje Kancelarja T-wa, Trocka 11. Przy zapisie należy wnieść zadatek w sumie 45000 od zamawianego puda.

Sprawy powiatowe.

Kursy samorządowe. Sprawa zorganizowania kursów samorządowych celem dostarczenia sejmikom wykwalifikowanych pracowników nie znalazła uznania wśród wszystkich sejmików ziemi Wileńskiej. Sejmik Wi-

leńsko Trocki uważa obecną chwilę za niewłaściwą Sejmik Wilejski pragnie odłożenia kursów do przyszłego lata i urządzenia w Święcianach lub Wilejce. Na odkładanie tej sprawy wpływa kryzys finansowy przeżywany przez nasze samorządy.

Różne.

— **Podziękowanie.** Patronat urzędników Delegatury Rządu łącznie z Zarządem Pogotowia Ratunkowego dla dzieci składa serdeczne „Bóg zapłać" Panu Waleremu Romanowi Delegatowi Rządu za ofiarowane 15 miljonów marek polskich.

Teatr, muzyka i sztuka.

— **Teatr Polski (Lutnia).** Dziś z powodu próby generalnej z „Dziadów"—Mickiewicza przedstawienie zawieszone. Jutro odbędzie się premjera tego arcydzieła.

— **Teatr Wielki** (na Pohulance) Dziś premjera znakomitej operetki Linckego pt. „Lizystrata". Doborowa obsada ról z pp. Grabowską, Korsak-Twardowską i Dowmuntem na czele, niezwykle staranna wystawa pędzla p. Kazimierowskiego oraz reżyserja, spoczywająca w doświadczonych dłoniach p. Józefowicza daje rękojmie, że Teatr Wielki będzie mógł poszczycić się jeszcze jednym więcej sukcesem artystycznym.

Całość operetki urozmaicają tańce układu Morawskiego.

Sądy.

— **O eksmisję z gmachów rządowych.** Jak pisaliśmy we wczorajszym numerze wyrok sądu okręgowego w sprawie eksmisji z gmachów rządowych miał nastąpić w dniu dzisiejszym. Sąd jednakże uwzględniając starania obrony Centralnego Związku Chrześcijańskich Związków Zawodowych i Związków Zawodowych Robotniczych postanowił zobowiązać prokuratorję generalną o przedstawienie sądowi statutów wymienionych związków i wydanie orzeczenia odroczył.

Wypadki.

— **Gumna płoną.** W nocy z dnia 10 na 11 b. m. we wsi Misztaltany wskutek podpalenia przez niewiadomych sprawców spłonęła stodoła ze znajdującym się w niej zbożem, należąca do gajowego lasu rządowego Juljama Napoza Straty narazie nie ustalone.

W nocy z 11 na 12 b. m. o godz. 12-j w skutek podpalenia wybuchł pożar w majątku Girkuny gm. Dukształskiej powiatu Brasławskiego. Spłonęła stodoła ze zbożem tegorocznym. Straty narazie nieustalone. Dochodzenie w toku. Istnieje przypuszczenie, iż podpalania powyższe są czynem bandy białorusko bolszewickiej, grasującej na naszem pograniczu. (b)

Kronika policyjna.

— **Napad.** Dnia 16 b. m. o godz. 8 wieczorem na przechodzącego przez Pole Wojenne mieszkańca zaścian. „Słomiszki" gminy Podbrzeskiej Michała Byczkowskiego napadło kilku osobników i tak mocno go poturbowali, iż policja zmuszona była zawezwać pogotowie ratunkowe dla odwiezienia poszkodowanego do Szpitala Św. Jakóba. Z uczestników napaści policja aresztowała Wincentego Naruszewicza, Władysława Krzywopijca i Edwarda Baranowskiego. (b.)

OFIARY

złożone w Administracji „Dziennika Wileńskiego".

Na pomnik Mickiewicza w Wilnie. Karol Wikszemski 30 dolarów.

Dla cierpiącej staruszki zamiast kwiatów na trumnę drogiego ojca ś. p. Henryka Doboszyńskiego—Dzieci 50.000 mk. Jako kara od gości za nieprawne używanie alkoholu w dn. 13.X. b. r. Restauracja „Złoty Róg" przy ul. Ostrobramskiej Nr 20 Piotrowa składa 100.000 m.

Na bratnią pomoc gimn. Zyg. Augusta Wyrażając swą wdzięczność za nabożeństwo żałobne za duszę mego syna ś. p. Pawła Jeleńskiego, urządzone stananiem Jego kolegów Marja z Kończów Jeleńska składa 250.000 mk.

Sprostowanie w Nr. 231 Dzien. Wileń. w rubryce ofiar powinno być: Na Wojsko Polskie na ręce posła Aleksandra Zwierzyńskiego ku uczczeniu 9 ej rocznicy ś. p. Edwarda Makarskiego Jadwiga Makarska składa 200.000 m.

Wydział Hipoteczny S. O. w Wilnie na zasadzie art. 147 Ust. Hip. oznajmia, że na dzień 9 lutego 1924 roku wyznaczony został termin zgłoszenia się do pierwiastkowej regulacji hipotecznej dla nieruchomości: 1) Działki we wsi „Borkowszczyzna" powiatu Wileńskiego, obszaru około 18 dziesięcin, należącej do państwa Polskiego (Nr. 4968). 2) Folwarku Rojstele, obsz. 80 dzies. w pow. Wileńskim, nal. do państwa Polskiego (Nr. 4967). 3) Majątku Dukszty, pow. Wileńskim, obsz. ok. 81 dzies., nal. do państwa Polskiego (Nr. 4966). 4) Folwarku „Kościuszewska-Studzienica" pow. Oszmiańskim, gm. Holszańskiej, obsz. ok. 50 dzies., nal. do Władysława Ludkowskiego (Nr. 4991). 5) Placu czynsz. w m. Widzach, pow. Brasławskim, obsz. 120 sążn. kw., nal. do Fejgi Szapiro, obciąż. kaucją na Rzecz Banku dla Spółdzielni, S-ki Akc. w Warszawie, w sumie 40.000 000 mk. p. (Nr. 4993). 6) Placu w m. Smorgoniach pow. Oszmiański, obsz. 780 arsz. kw., nal. do Wulfa Daniszewskiego (Nr. 4992). 7) Placu w m. Wilnie, ul. Szkaplernej Nr. 54, obsz. 132 s. kw., nal. do Adama Gapanowicza-Burta, dług z akt. zastaw. w s. 2.500 rb. na rzecz Elżbiety Łaniewskiej-Wołk (Nr. 4999). 8) Działki we wsi Bezwodna, pow. i gm. Trockiej, obsz. 1 dz., nal. do Wacława i Piotra Kuczynków (Nr. 5001). 9) Działki z państw. maj. Górańskie Poręby, pow. Wileski, gm. Mickuńska, obsz. 0.45 dz., nal. do Józefa Pipira (Nr. 5002). 10) Placu w Wilnie, ul. Kijowskiej Nr. 28, obsz 635,50 sąż. kw., nal. do Morducha Mejtesa, dług. z akt. zast. na rzecz Bunimowicza w sum. pierw. 15.000 rb. (Nr. 4995). 11) Majątku „Kamienpol" pow. Dziśnieński, gm. Miorskiej, obsz. 4160 dz., lub według akt. intromisji 3738 dz., nal. w 1/7 cz do Elwiry-Lucji Swiatopełk-Mirskiej, Wiesława-Józefa, Jana, Marjana, Iwana Swiatopełk-Mirskich i Elwiry Ficnerowej. Dług Wil. B. Z. w s. 30600 rb. (Nr. 4838). 12) Majątku Mikołajewo pow. Dziśnieńskim, gm. Mikołajewskiej, obsz. 411,01 dz., nal. do Teresy Dziedzielowej. Dług Wil. B. Z. w s. 24.500 rb. (Nr. 5000). 18) Parceli z m. państw. Górańskie Poręby pow. Wileńskim, gm. Mickuńskiej, obsz. 0,67 dz., nal. do Andrzeja Tumiłowicza (Nr. 5010). 14) Placu w Wilnie, ul. Kalwaryjskiej, przestrzeń 600 sąż kw., należ do Abrama i Jósela Majzelów (Nr. 5005). 15) Działki z państw. maj. Górańskie Poręby, p. Wileńskim, obsz. 0,46 dzies., nal. do Antoniego Kunczysa (Nr. 4009). 16) Działki w pow. i gm. Trockiej, obsz. 13 dzies., do Marjanny Mickiewiczowej, Petroneli Niedzwieckiej, Karoliny Czerniawskiej i Jana i Heleny Niedzwieckich (Nr. 5234). 17) Folwarku Jeszuryszki, pow. Wileńskim, gm. Bystrzyckiej, obsz. 40 dzies., nal. do Emilji Wojcickiej (Nr. 5013). 18) Działki w pow. Święciańskim, gm. Wiszniewskiej, we wsi Postarzynie II, obsz. 17 dz., nal. do Michała Wojciucia (Nr. 5014). 19) 23 ch sznurów z nadz. we wsi Adamczuki II, pow. Wileńskim, gm. Mickuńskiej, obsz. 17 dz., nal, do Józefa Michałowskiego (Nr. 5016) 20) Folwarku „Purele" pow. Oszmiańskim, gm. Połoczańskiej, obsz. 126 dz., nal. do Aleksandra Łobunowicza. Dług. Wil. B. Z. w s, 4000 rb. (Nr. 5020). 21) Działki z p. maj. Górańskie Poręby. pow. Wileńskim, gm. Mickuńskiej, obsz. 0.59 dz., nal. do Stanisława Kozyna (Nr. 5024). 22) Działki z p. maj. Górańskie Poręby, p. Wileńskim, obsz. 4,03 dz., należ. do Jana Piątkowskiego (Nr. 5006). 23) Placu w Wilnie, ul. Kalwaryjskiej Nr. 158, obsz. 796,12 s. kw, nal. do zaginionego Rafała Orłowa (Nr. 5026). 24) Placu w m. Smorgoniach, pow. Oszmiańskim, obsz. 50,62 metr. kw., nal. do Eli Gelperowicza (Nr. 5030). 25) Działki z państw. maj. Górańskie Poręby, pow. Wileńskim, obsz. 0,59 dz., nal. do Emilji Turnowskiej (Nr. 5042). 26) Placu w Wilnie, ul. Beliny Nr. 11, obsz. 1279 s. kw., nal. do Rozalji, Eugenjusza, Konstantego, Heleny i Włodzimierza Załkindów (Nr. 5036). 27) Działki z państw. maj. Górańskie Poręby, pow. Wileńskim, obsz. 0,43 dz., nal. do Władysława Struńskiego (Nr. 5023). 28) Działki z p. maj. Górańskie Poręby, pow. Wileńskim, obsz. 0,53 dz., nal. do Wacława Bohdanowicza (Nr. 5035). 29) Placu w Wilnie, ul. Zarzecznej Nr. 21, obsz. 530 s. kw., nal. do Józefa Tomaszewskiego, długi: a) na rzecz Wil. B. Z. w s. 23.700 rb., b) na rzecz Szai Szochora w s. 10.000 rb., c) na rzecz Anny Szulc w s. 16.000 rb (Nr. 5015). 30) Placu w Werkach, ul. Szosa Kalwaryjskiej, obsz. 3841 sąż. kw., nal. do Ksawerego Szalkiewicza (Nr. 5028). 31) Placu w m. Lidzie, ul. Lidzkiej, obsz. 44 dz. należ. do Gdali Fajnsztejna (Nr. 5034). W oznaczonym dla regulacji terminie, osoby interesowane winne się stawić do Kancelarji Hipotecznej w Wilnie w gmachu Sądów ul. Ad. Mickiewicza Nr. 36, pokój Nr. 5 z dowodami swych praw rzeczowych do nieruchomości w przeciwnym zaś razie uważane będą, jakoby się zrzekły prawa rzeczowego.

Kino-Teatr **„HELIOS"** ul. Wileńska 38. | Dziś | Wyświetlana z nadzwyczajnym powodzeniem w największem kinie w Warszawie „PALACA" **RAJ KOBIECY** (An bonheur des dames). Dramat w 7 aktach. Według słynnej pow. nieśmiert. **Emila Zola.** W roli głównej słynna francuska artystka **EDITH TOSCA.** Roskoszna wyst. parysk. mod. damsk. toalet. Pocz. o g. 5 ostatni o 10.

Kino-Teatr **„Polonja"** Mickiewicza 22. Dyr. G. Slejpan. | Dziś | Druga i ostatnia serja rozgłośnego obrazu **Hrabina Paryża** pod tyt. **APASZ** współczesn.-erot. dramat w 6-ciu akt. w rol. główn. mistrzowie ekranu: MIA MAY, EMIL JANINGS, WŁODZ. GAJDAROW, i ERIKA GLESSNER. Artyzm zdjęć walczy o lepsze z grą, reżyserją i fabułą.

Kino-Teatr **„Picadilly"** Wielka 72. | Dziś! **D-r MABUZE** Dzieje tego, który został nadczłowiekiem, a rebours. Dramat psychologiczno-sensacyjny, w 9 aktach. Spirytysta i Hypnotyzer, Mocarz Giełdy, Don-Jouan, prześcigający Casanowę, Król szulerów, Żongler życia i namiętności, człowiek o stu maskach, Demon nocu, spelunek, genjalny złoczyńca. Bacc, Roletka.

Kino-Teatr **„Lux"** ul. Mickiewicza 11. | **Dziś otwarcie sezonu zimowego!** Będzie demonstrowany rozgłośny obraz pod tytułem: **TRUCIZNA** podług znakomitego romansu w 12 aktach. **EMILA ZOLI** Początek o godz. 4 po poł.

PRZETARG.

Zarząd Okręgowy Lasów Państwowych w Wilnie niniejszem ogłasza przetarg ustny i piśmienny na materjały drzewne w stanie wyrobionym: budulec, kopalniaki, papierówkę, osikę zapałczaną, tymbry, podkłady kol., słupy telegraficzne, klepkę memelską, sleepery, słupy graniczne i t. d., w Nadleśnictwach: Swirskiem, Podbrodzkiem, Trabskiem, Olkienickiem, Święciańskiem, Jeziorskiem, Brasławskiem, Rudnickiem, Dziśnieńskiem, Bakształskiem, Smorgońskiem i Ławaryskiem.

Przetarg odbędzie się dn. 30 b. m. o godzinie 11 rano w lokalu Z. O. L. P. w Wilnie, ul. W. Pohulanka 24, pokój 13.

Piśmienne oferty z napisem „Oferta do licytacji z dn. 30.X 1923 r." należy składać w zapieczętowanych kopertach z załączeniem kwitu Kasy Skarbowej na wadjum w wysokości 10% od oferowanej sumy.

Szczegółowy wykaz wystawionych na sprzedaż materjałów, oraz warunki licytacyjne są do przejrzenia w Oddziale Gospodarczo-Technicznym Z. O. L. P. (pokój 5), informacji zaś co do samych materjałów udzielają na miejscu odnośne Nadleśnictwa.

Zarząd Okręgowy Lasów Państwowych w Wilnie.

Dnia 9.X 1923 roku.
Wilno.

W dniu 9 b. m. wyjeżdżając z Wilna pociągiem o godz. 22.17 do Warszawy, na kilka minut przed odejściem pociągu, kupując w kiosku na dworcu gazety, pozostawiono tam teczkę skórzaną koloru czerwono-bronzowego z następującymi dokumentami e. t. c., między innymi:

1. Projekt umowy tartacznej z Zarządem Okręgowym Lasów Państwowych w Wilnie.
2. Wyciąg z rejestru handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi.
3. Odpis umów na kupno drzewa z Zarządem Okręgowym Lasów Państwowych w Warszawie.
4. Papier listowy firmowy z kopertami.
5. Pieczątka firmowa w blaszanym pudełku.
6. Listy firm: Belgijskie Tow. Handlu i Przemysłu w Warszawie, N. Langsepp i S-ka w Gdańsku, Siegmund Michalski w Gdańsku.
7. Rozkład jazdy, mapy detaliczne e. t. c.

Oddawca teczki otrzyma nagrodę w kwocie Mk. p. 2.000.000. Zwrócić — Administracja „Dziennika Wileńskiego", Dominikańska 4.

Administr. Dzien. Wileńskiego poleca ofiarności Sz. czytelników wychowanka Seminarjum Nauczycielskiego i uczenicę Szkoły Handlowej. Z braku funduszów na ubranie i książki, grozi im przerwanie nauki. Ofiary przyjmuje Administracja „Dziennika Wileńskiego".

T-wo LABOR podaje do wiadomości, że otworzyło **Pracownię sukien i okryć damskich** **Trocka 9, w dziedzińcu** pod kierunkiem wykwalifikowanej krawcowej Zofji Kozłowskiej. Przyjmuje się również futra, kołnierze i mufki. Wykonanie sumienne i eleganckie. — Ceny umiarkowane.

Inteligentna staruszka, wdowa, kompletnie bez rodziny, okradziona doszczętnie, pozostająca w krytycznych warunkach materjalnych, błaga społeczeństwo współczujące w niedoli o wspomożenie materjalne, upraszając o składanie datków do Administracji „Dziennika Wileńskiego" pod „Bardzo biedna".

Dyrekcja P. K. P. w Wilnie, ogłasza na dzień 22 października 1923 r. przetarg na przewóz deputatów opałowych do mieszkań pracowników Dyrekcji.

Reflektanci powinni posiadać składy, w celu przechowywania zapasów opału, uprzednio otrzymywanych ze składów kolejowych, w celu wydawania i rozwożenia deputatów opałowych do mieszkań pracowników Dyrekcji.

Reflektanci są obowiązani do godz. 12-tej dnia 22 października r. b. złożyć pisemne oferty, z podaniem ceny przewozu deputatów w obrębie m. Wilna, łącznie z kwitem o wpłaceniu do Kasy Dyrekcji wadjum w sumie 10 miljonów marek.

Oferty w zapieczętowanych kopertach należy adresować: „Dyrekcja P. K. P. w Wilnie, W-l Zasobów, oferta na dostawę deputatów".

Bliższe szczegóły niniejszego konkursu, w gmachu Dyrekcji ul. Słowackiego Nr. 2, III piętro, pokoju Nr. 50 od godziny 12 tej do 14-tej.

B. SZYRWINDT Choroby: skórne, weneryczne, syfilis. Wielka 19. 10—1 i 4—7.

AKUSZERKA A. Jutan, ul. Niemiecka 4 m. 19, tel. 222. Udziela porad. Przyjmuje od 9 rano do 7 wiecz.

Dr. Leon Ginsberg Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Ul. Trocka 3 róg Wileńskiej. Tel. 352, od 9—1 i 4—7.

Dr. Marjan Mienicki powrócił. Choroby wener. syfilis i skórne (leczenie szt. słońcem górskim). Wileńska 34 m. 3. Przyjmuje od 4—7.

Pieniądze najkorzystniej i najwygodniej ulokować! wiadomość Tow. Handl. Zastaw. Ś-to Michalski Nr. 1.

Kobieta-Lekarz **Dr. Piotrowicz-Jurczenko** Ordynator Szpitala Sawicz. **Choroby skórne i weneryczne.** Przyjmuje od 5 — 6 wieczór. Zarzecze 5, m. 2.

Dr. med. Kapłan wrócił i wznowił przyjęcia. Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Wileńska 11 tel. 640.

D-r R. Buch Akuszerja i choroby kobiece. Przyjmuje 11—1, 3—5. ul. Wileńska 48, wejście z ul. Bateryjnej (daw. Nadbrzeżnej).

Młoda panienka inteligentna, ukończyła 6 kl. gimnazjum, zna się na gospodarstwie, poszukuje odpowiedniej posady. ul. Wiłkomierska 3—3, od 12—2.

Dr. Med. E. Suszyński Specjalność: choroby **weneryczne, niemoc płciowa i skóry.** od 1—2 i od 4—7 wiecz. **Ul Mickiewicza 30**

D-r J. Bernsztejn Choroby skórne, weneryczne syfilis i moczopłciowe. Przyjmuje 9—1 pp. i 4—8 w. ul. Mickiewicza 28—5.

D-R. MED. **Kaz. Łukiewicz** **Choroby skórne i weneryczne.** Przyjmuje od 4—7 po poł :—: Ul. Mickiewicza 9, :—: wejście z ul. Śniadeckich.

Administracja „Rzeczpospolita" poszukuje gońców, zgłaszać się Mickiewicza 11-a.

Potrzebny **wykwalifikowany buchalter.** Wymagana kaucja względnie referencje oraz świadectwa. Popławska 28, od 4—5.

RZADKA OKAZJA. Sprzedaje się rozmaite resztki sukienne i wełniane na damskie i męskie kostjumy i na palta po cenach dostępnych. Wielka 22, m. 1, obok hotelu Niszkowskiego, drugie piętro wejście z bramy.

Mieszkanie w śródmieściu do wynajęcia zaraz. „Informator" Tatarska 1.

Zgub. indeks uniwersytetu St. Bat. stud. zwyczaj. Wydziału prawno społecznego Jadwigi Adamajtisówny, unieważnia się. Adres: Stefańska 29-3.

Piekarnia z mieszkaniem w dobrym punkcie zaraz do sprzedania. „Informator" Tatarska 1.

Znaleziono klucze zgłosić się po informacje do Adm. Dz. Wil.

Nauczycielka udziela lekcje muzyki, francuskiego i angielskiego Zwracać się listownie ul. Moniuszki 5 m. 2.

Sklepy z mieszkaniem lub bez potrzebne natychmiast. „Informator" Tatarska 1.

Zgub. książkę wojsk. wydaną przez P. K. U. Lida na imię Kazimierza Jastrzębskiego, zam. w okol. Rauby, gm. Lebiodzk. unieważnia się.

Biuralista z kilkoletnią praktyką, znajomością języka polskiego i niemieckiego poszukuje posady od 15 listopada lub 1 grudnia. Łaskawe oferty pod „Biuralista" do redakcji niniejszego pisma.

DRUKARNIA J. ZAWADZKIEGO UL. ŚW. ANNY Nr 3. PRZYJMUJE WSZELKIE ROBOTY W ZAKRES DRUKARSTWA WCHODZĄCE.

Wydawca A. Zwierzyński. Drukarnia Józefa Zawadzkiego ul. św. Anny 3. Redaktor Piotr Kownacki.